

NYHETER

Boklansering i dag Dagfinn Høybråten

Ingen mørkemann

2012. Dagfinn Høybråten utgir «Drivkraft» ved Cappelen Damm forlag. FOTO: SCANPIX

TORUNN EGGE ROUX

torunn.egge.roux@aftenbladet.no

S OM helseminister fikk Dagfinn Høybråten mye pes for røykeloven. Mørkemann-stempelet er for ingen ting å regne mot trusler som ikke bare rammet ham selv, men også familien. Etter kort tid var det likevel knapt noen som ønsket seg tilbake til de røykfylte fellesrommene. Røykeloven er dessuten blitt en suksessrik eksportartikkel. Oppfatningen av Dagfinn Høybråten som en mørkemann (hva nå det er ?) har likevel seiljvnet, og ufortjent, fulgt ham til en overlot ledelsen av Kristelig Folkeparti til Knut Arild Hareide i for.

I BOKA «Drivkraft» som lanseres i dag, viser Dagfinn Høybråten

hvordan denne beskrivelsen først og fremst forundrer ham, men også sårer. Høybråten forteller om et dyvtfølt sosialt engasjement. Dette er ingen nyhet for dem som følger med i norsk politikk. Dagfinn Høybråten var for eksempel både mor og far til opptrappingsplanen innen psykiatri som ikke bare sørget for mer penger og større kapasitet, men som framfor alt endret holdninger og systemet som møter psykisk syke. Nav-reformen er en annen stor satsing som bærer Høybråten's signatur, selv om Bondevik-regjeringens avgjørelse gjennomførningen til andret.

Høybråten var den effektive og resultatorienterte statsråden som har satt i verk eller bidratt til store reformer. Hvorfor klarte han ikke å gjennise partiet sitt etter at han overtok som leder da Valgerd Svarstad Haugland trakk seg i 2004?

DESSVERRE bidrar ikke hovedpersonen selv til å gi noe godt svar på dette spørsmålet. Utgangspunktet var ikke særlig godt. Svarstad Haugland, som sammen med Kjell Magne Bondevik faktisk gjorde Kristelig Folkeparti til nettopp et folkeparti en kort periode, fikk en ufortjent aerolis sorti. Høybråten kom inn da ingen andre ville eller kunne overta. Det var mye strid i partiet

i denne perioden, en strid som fortsatt pågår. Konfliktlinjene går mellom det sosialliberale og det konservative, det går mellom et lite, men høyestet fundamentalistisk kristenmiljø på den ene siden og kristensosialdemokrater i den andre enden av skalaen. Tidligere nestleder Inger Lise Hansen vekket liv i nok en dimensjon med sitt uttrykte ønske om å lemme KrF inn i en konservativ økonomisk politisk fold der Høyre og Frp regjere. I tillegg er det i KrF, som alle andre steder der mennesker søker makt, selvsagt et vell av personlige motsetninger og rivninger.

Det siste ble stadig mer fram-tredende. Dagfinn Høybråten benyttet ikke anledningen når han skriver bok til å ta oss med bak kulissene. At han ble sendt land og strand rundt, nærmest som en Svarte-Per, for å få en stortings-nominasjon som nylagt partiløst vet vi. Han hadde en personlig avtale med Svarstad Haugland om ikke å utfordre henne i begges hjemfylke, Akershus. Det ble som vi vet Rogaland som forbarmet seg over KrF's nylagte partiledet. Det var lite, faktisk ingen, strid om dette i vårt fylke. Einar Steensens hadde gitt beskjed om at han trakk seg, og der var ingen opplagt lokal førstekandidat som måtte vike plassen.

1997. Helseminister Dagfinn Høybråten og sosialminister Magnhild Meltevit Kleppa. FOTO: SCANPIX

2004. Dagfinn Høybråten er kanskje mest kjent som «røykelovens far». FOTO: ANDERS MINGE

2011. Høybråten takkes av som partileder på KrF's landsmøte. FOTO: SCANPIX

DET GIKK IKKE spesielt godt for KrF i dette valget, men Rogaland viste nok en gang at fylket er en KrF-bastion. I tillegg til Høybråten fikk også Bjørn Tørredal fast plass på Stortingets rogalandsbank. Fire år senere var det lite som tydet på at KrF ville få to mandater i Rogaland og det ble en opprikkende kamp med Bjørn Tørredal som mente hun ble vraket da partilederen krevde, og fikk, første-plassen på nominasjonslista.

DET ER IKKE LETT å komme inn på Dagfinn Høybråten. Kanskje er det hovedårsaken til at med-mannstempelet er så gjensidig. Verken striden med Bjørn Tørredal eller de mange ryktene som en autoritær og ekskluderende lederstilt kaster han nytt lys over i boka. Han avslører at begge nestlederne hans rådet ham til å trekke seg etter det dårlige valget, men skriver lite om den interne uroen i partiet som oppfordringen selvsagt også var et tegn på. Det er synd.

Det er også synd at han i alt-for liten grad deler med leserne kalde kalkulatorer. Han skriver det ikke, men en kan tenke sitt om at det er med et lettelssens sukk han forlater partipolitikk mens partiet hans er i driv mot et samarbeide med Frp. Neste år er Dagfinn Høybråten generalsekretær i Nordisk ministerråd.

graf og hvordan var det for partilederen å stå mot kravene fra den kristenfundamentalistiske kretsen rundt avisen Dagen i kampen mot ny ekteskapslov? I motsetning til en rekke stortingsmedlemmer fra Fremskrittspartiet som framsto som refleksjonsløse homofob, var Høybråten's tilnærning respektfull og begrunnet med forståelige politiske resonnering og argumenter. Hvor frikjønsfritt var det å gå i krigen for en lov som ensidig kriminaliserer sex-kunden? Hvordan ble det sterke engasjementet for transseksuelle oppfattet internt i partiet? Dette skriver Dagfinn Høybråten i liten grad om.

DET ER KANSJIE førstelig, men like fullt synd, at han heller ikke i større grad gir til kjenne sine vurderinger om framtidig rettingsvalg for partiet. Politikerne som religionsfremmede kolleger i hovedstadspressen elsker å gi betegnelsen mørkemann, er i virkeligheten en sosialpolitisk radikaler. Det inneberer også at han i fordelings- og skattepolitikken befinner seg langt fra høyresidens kalde kalkulatorer. Han skriver det ikke, men en kan tenke sitt om at det er med et lettelssens sukk han forlater partipolitikk mens partiet hans er i driv mot et samarbeide med Frp. Neste år er Dagfinn Høybråten generalsekretær i Nordisk ministerråd.

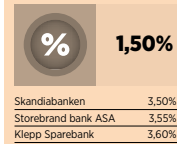
Økonomi

Hold kodeleseren på en smarttelefon over koden, så havner du direkte på seksjonen.

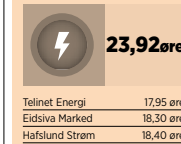

Leder: Ellen Kongnes - Tlf. 918 80 693 - Epost: ellen.kongnes@aftenbladet.no

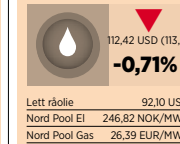
RENTE • Styringsrente

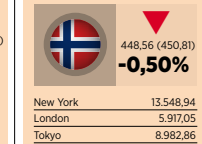
STRØM • Lyse variabel pris

ENERGI • Brent oil

OSLO BØRS • Hovedindeks

VALUTA

Bedriftskultur HR tar over

Lederne mener «hard HR» truer ansatte

Amerikansk-inspirerte HR-avdelinger svekker de ansattes rettigheter, mener Lederne. - Jeg fikk dårlige karakterer fordi jeg var kritisk, sier hovedverneombud Hans Fjære Øvrum i Statoil.

STAVANGER Personalavdelinger i stadig flere norske bedrifter skiftes ut med amerikanskinspirerte rene Human Resources (HR)-avdelinger. - To av tre opplever de nye personalavdelingene som et rent serviceorgan for toppledelsen, sier forbundsleder Jan Olav Brekke i Lederne.

Undersøkelsen han viser til er rent serviceorgan for toppledelsen, sier forbundsleder Jan Olav Brekke i Lederne. Undersøkelsen har vist at innføringen av strategisk «hard HR» i norske bedrifter svekker de ansattes posisjon overfor toppledelsen, sier Brekke i en pressemelding.

Verneombud fikk styring Hans Fjære Øvrum i Statoil er hovedverneombud for Lederne på Gullfaks A. For ett år siden var så å bekymret over utviklingen i Statoil og særlig karaktersystemet People@ Statoil, at han valgte å stå fram med sine erfaringer.

Jeg fikk selv dårlig karakter som tydelig verneombud og tiltilsvagt. Jeg ble beskrevet som illøjal i systemet. Jeg så først burenen i det, men det var toft å bli forbeholdt at jeg ikke leverte som arbeidstaker, sier Øvrum til Aftenbladet. De store oljeselskapene har på mange måter ledet an i utviklingen med mer målstyring, karakterer og kartlegging og tilbakemeldinger til de ansatte.

-De har ressursene til. Dette er dyre systemer som skaper masse arbeid og krever mye å drifte. Lederne som må bruke mye tid på systemene, sier Øvrum. I Statoil og andre store selskaper, er det vanlig å belønne gode ledere med bonus eller lønn justert etter hvor gode karakterer den enkelte oppnår. -Det ligger mye styring i et slikt system. Jeg tror ikke det skaper en effektiv organisasjon, sier Øvrum.

Lite forhandlingsrom Brekke mener at trenden med ukritisk adopsjon av amerikanske HR-modeller, og det som betegnes som «hard HR», vil gå kraftig ut over bedriftsdemokratiet, noe han mener verter tjener bedriften eller de ansatte. Om ikke bremsene settes på snart er det en overhengende fare for at den norske modellen med åpen bedriftskultur og samarbeid mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, om noen år er borte, erstattet av den amerikanske HR-modellen, advarer han.

«Hard HR»-modellene gir et annet syn på ledelse enn det som har vært tradisjonen i norske bedrifter. Ifølge Lederne's forskning fungerer «hard HR» som disiplinerende systemer for de ansatte. Ansatte skal kartlegges og kartlegges, holdninger og atferd regnes inn som kompetanse.

Strategisk styring Bitten Nordrik i De Facto har uttalt at «hard» HR-ledelse er en ovenfra-og-ned-måte å tenke ledelse på. -Tidligere kom vi fram til kompromissbaserte løsninger. Hvis jeg skal sette det litt på spissen handler strategisk eller «hard HR» om manipulering av menneskelige myke faktorer, sier hun, ifølge Lederne. ELISABETH SEGLEM elisabeth.seglem@aftenbladet.no

Skatt Planlegging

Stadig flere kutter formuesskatten

De siste årene har pågangen økt hos advokat Christian Wedler i KPMG. Flere bedriftseiere vil ha hjelp til å minske formuen og betale mindre skatt.

Da årets skattekister ble offentliggjort fredag, hadde flere bedriftseiere på Jæren hatt drastiske kutt i ligningsformuen sin. Hverken Inge Brigit Aarbakke, Bjørn Risa eller Ståle Kyllingstad sto oppfort med formue, selv om de tre eter bedrifter som totalt vil omsette for over seks milliarder kroner i år.

Mens IKM-nestor Ståle Kyllingstad var lignet for 798 millioner kroner i formuen i 2006- og 278 millioner i 2010 - var ligningsformuen borte i 2011. Selv forklarer Kyllingstad formuekuttet med bedre organisering. Advokat og KPMG-partner Christian Wedler forteller at stadig flere bedriftseiere vil kutte i ligningsformuen og dermed grunnlaget for formuesskatt. -De siste tre årene har det vært en trend at bedriftene selv ser at formuesskatt er en utgift for eierne de må ta hensyn til. Derfor vil de sørge for ikke å blåse opp formuen til eierne, sier Wedler. Skatteadvokaten understreker at han uttaler seg på generelt grunnlag.

Mye planlegging -Regelverket for formuesskatt er ussedvanlig komplisert. Og for bedriftseiere er det enda vanskeligere. Regelverket åpner for at man kan få en del fra drag, men det betyr vådning planlegging. Dette er helt legitimt. Wedler viser til at å betale 1,1 prosent i formuesskatt av verdier som ligger i et selskap kan bli veldig kostbart.

«De siste tre årene har det vært en trend at bedriftene selv ser at formuesskatt er en utgift for eierne de må ta hensyn til.» Christian Wedler, advokat i KPMG

Høyesterett vurderer spareprodukter Var det en investering med høy risiko eller var det et spareprodukt? Det er ett av flere spørsmål Høyesterett skal ta stilling til i vurderingen av tilbudet småsparar Ulf Petter Røeggen fikk av daværende DnB NOR i 2000. Advokat John Christian Elden mener banken manipulerer kundene ved å kalle opplegget «sparing», et begrep som opplever trygt, og ikke «investering», som av mange vil oppfattes som risikofyllt.

-Og så tapper det selskapet fire millioner som ellers ville gått til virksomheten, siden eierne må ta ut ekstra utbytte for å betale formuesskatt. Derfor ser mange bedriftseiere det som veldig viktig at formuesskatten ses på som en vanlig kostnad og man må forsøke å minimere den, sier KPMG-partneren.

Forenklet vanskeligere -Hvorfor er regelverket så komplisert?

Hver gang lovgivningen har forsøkt å forenkle reglene for formuesskatt og komme fram til en mer rettferdig ordning, har det ført til flere unntak og unntak fra unntak. Da blir det bare mer komplisert og dermed enda viktigere å planlegge. -Og enda mer å gjøre for dere?

-Ja. Jeg vil anta at jeg i fjor brukte 80 prosent på skatteplanlegging i familiebedrifter. Så det blir bare mer og mer. For tre år siden fikk mange bedriftseiere helt ulogisk høy formuesskatt, sier Wedler.

ERLEND SKARSAUNE

HELT LEGITIMT

»De siste tre årene har det vært en trend at bedriftene selv ser at formuesskatt er en utgift for eierne de må ta hensyn til.»

Christian Wedler, advokat i KPMG

BANKTJENESTER Høyesterett vurderer spareprodukter